

[Tove Jørgensen]

øjeblikket 3 mia kr. om året over vore skatter. De skulle allerede være påbegyndt udbetalt i 1976, men det blev udsat til 1979. Dengang loven blev lavet, da lovede man, at de skulle komme de nuværende pensionister til gode og ikke pensionister engang ude i fremtiden, det skulle være dem, der var pensionister i dag.

Man bruger kun 1,5 pct. af restrenten af det beløb, der nu er ophobet. Der er ifølge de bemærkninger, der i sin tid var til lovforslaget, 19 mia kr. i fonden. Oprindeligt havde man regnet med, at man skulle bruge 4 pct. af restrenten.

I notatet viser man nogle tal for, hvor meget pensionerne er steget; man taler om brugerpriserne i forhold til pensionen, men der er ikke nogen beregninger over, hvad skattestigningen egentlig har været i samme periode. Det har jo netop været den periode, hvor vi har overført så mange af udgifterne til kommunerne – og dermed skattestigninger til pensionisterne.

Der har været tale om efterslæb for pensionisterne på over 10 pct. i de seneste år. Ved alle forslag, der er kommet frem i folketinget, er der blevet henvist til, at nu kom der snart første led af pensionsreformen, og så ville alle disse problemer blive løst, derfor var der ingen grund til at komme med de forskellige supplements, som bl. a. kommunisterne har foreslået. En 10 pct.s forhøjelse i sin tid kunne være gennemført, hvis socialdemokratiet ville have været med.

Hele tiden blev der henvist til, at nu fik vi denne pensionsreform, og så ville problemerne blive løst. Der er jo ikke tale om nogen reelle forbedringer. Der er tale om en lille regulering, der lapper lidt på det og ikke engang svarer til efterslæbet. Der er en gruppe pensionister, der er blevet direkte dårligere stillet, og man har ikke løst de afgørende problemer omkring bolig og skat for en stor gruppe af pensionister, specielt i forbindelse med skift af bolig til en bedre bolig end den, de har i dag. De problemer er ikke løst, og det er det, jeg har villet fremhæve.

Det mindste, man i hvert fald kan gøre, er at sikre, at hvis der er nogle, der direkte har fået forringelser som følge af pensionsreformen, så bør vi rette det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Melchior):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om revision af lov om social bistand [af Yvonne Herløv Andersen (CD) og Melchior (CD)].

(Beslutningsforslag nr. B 76. Fremsat 8/2 79).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Erling Jensen):

I det foreliggende forslag til folketingsbeslutning opfordres regeringen til at foretage en revision af lov om social bistand. Baggrunden for dette forslag fremgår af bemærkningerne, som dels henviser til, at det skøn, der efter loven skal udøves, bliver meget forskelligt i samme sag, alt efter hvor brugerne befinder sig geografisk, dels henviser til, at ankeinstanserne skulle være sandet til i sager. Endelig opfordres til, at der indføres en minimumsgrænse for kontante ydelser i loven.

Må jeg til det første sige, at det jo efter bistandsloven netop er et helt afgørende princip, at der skal ske en individuel skønmæssig vurdering af den enkelte klients situation. Dette betyder, at der i den lokale socialforvaltning skal ske en vurdering af netop denne klients situation. Denne vurdering sker efter retningslinjer fastsat i loven og de dertil hørende cirkulærer m. v., således at det skøn, der udøves af socialforvaltningerne, på den ene side kan tage hensyn til lokale forhold og den enkelte klients faktiske situation og på den anden side må ligge inden for lovens og cirkulærernes rammer.

[Socialministeren]

Hertil kommer, at kommunerne løbende orienteres om de afgørelser, der træffes af ankeorganerne, og således kan indrette deres administration af bistandsloven efter ankeorganernes praksis. Med hensyn til ankeorganernes situation i dag mener jeg ikke, det er korrekt at sige, at ankeorganerne er sandet til, selv om der ganske givet er situationer, hvor vi alle kunne ønske en lidt hurtigere gang gennem ankesystemet. Jeg kan i denne forbindelse også henvise til, at det netop er lykkedes den sociale ankestyrelse at nedsætte den gennemsnitlige behandlingstid.

Må jeg endelig til det sidste led i bemærkningerne til forslaget, nemlig ønsket om indførelse af en minimumsgrænse for kontante ydelser, sige, at dette for mig at se blot ville skabe os nye problemer. Hvis en person henvender sig om kontant hjælp, skal man da gå helt væk fra en konkret vurdering af denne persons behov for hjælp? Er det f. eks. meningen, at en person, der måske kun har et lille behov for hjælp, skal kunne få et større beløb end det, der kan klare hans eller hendes behov? Risikerer vi ikke med indførelse af en minimumssats, at denne nemt vil blive opfattet som det beløb, der så skal ydes, uden at der bliver taget hensyn til, at nogle klienter måske kan have et større behov for hjælp? Hvor skulle man i givet fald lægge en sådan minimumssats?

Jeg tror, min konklusion er fremgået af mine bemærkninger. Jeg finder ikke, det vil være rigtigt at binde sig til en revision af bistandsloven på nuværende tidspunkt, men jeg vil godt i denne forbindelse henvise til, at socialforskningsinstituttet netop er blevet anmodet om at iværksætte en undersøgelse med henblik på at belyse, hvorledes det sociale apparat, der er udformet efter socialreformen, fungerer bedømt i forhold til hovedmålsætningerne om tryk, trivsel, revalidering og forebyggelse. Jeg finder det helt naturligt, at resultaterne heraf må foreligge, således at de kan give os et bedre grundlag for at vurdere, om der er basis for at foretage revisioner af bistandsloven.

Inge Fischer Møller (S):

Med henvisning til de bemærkninger, socialministeren er kommet med, skal jeg på den socialdemokratiske folketingsgruppes vegne afvise forslaget.

Pilgaard Andersen (FP):

Fremskridtspartiet vil gerne være med til at revidere bistandsloven, men det er nok en vidt forskellig baggrund, vi vil revidere den ud fra. Ved bistandslovens gennemførelse for tre år siden stillede vi som bekendt en lang række ændringsforslag, som viser, i hvilken retning vores tanker går.

Dette beslutningsforslag, som ligger på bordet nu, er fremsat ud fra den betragtning, at hele skønprincippet ligesom skal begrænses gennem indførelse af en minimumsgrænse for kontant ydelser. Jeg vil være meget bange for at indføre sådan en minimumsgrænse. I de fleste socialudvalg er det jo sådan, at man prøver på at sætte sig ind i problemerne. Det er ikke altid med kontant ydelse, man skal klare dem. I mange tilfælde spiller det menneskelige også ind, og så kan man ikke løse problemerne bare ved at give en kontant ydelse af den minimumsstørrelse, der er fastlagt. Jeg er bange for, at det vil give en pression, som ikke kan være tilsluttet, idet klienterne vil gøre krav på ganske bestemte ydelser. Hvis vi skal arbejde ud fra bistandslovens hensigt, mener jeg så afgjort, at det er meget vigtigt, at det er op til det pågældende socialudvalg at afgøre sagen i hvert enkelt tilfælde.

Hvis vi ser på de tre år, der er gået, hvor bistandsloven har været i funktion, så er der imidlertid en lang række ting, der kan drages i tvivl. Jeg vil da meget gerne være med til at bibeholde og også udbygge på de sociale områder, men vi må nok også skele til, hvordan landets økonomi ser ud i øjeblikket. Ifølge referatet var der ved bistandslovens gennemførelse flere politiske ordførere, der udtalte sig om, at den ikke ville medføre øgede udgifter. Man må nok sige, at det i hvert fald er et område, hvor det er gået modsat. Det sociale område er nok det område, der har haft den største udvidelse økonomisk set.

Jeg ved godt, at kontanthjælpsområdet har været et af de områder, hvor budgettet i mange kommuner er blevet sprængt, men det skyldes nu også, at socialministrene har udsendt cirkulærer som det, vi fik for halvandet års tid siden, om, at nu kunne der også ydes tilskud til terminsbetalinger – faktisk et tilskud til boligen. Jeg mener nok, at det var et af de områder, hvor det ikke var helt rimeligt at der skulle ydes de tilskud.

[Pilgaard Andersen]

Vi ved også, at der kan gives tilskud til mange boligindretninger. Der kan være en udmærket grund til at give det, for at de ældre kan blive i deres hjem så lang tid som overhovedet muligt. Men der er ikke hjemmel i bistandsloven til, at kommunen kan få pant i selve ejendommen. Det er efter min mening lidt uheldigt. Det burde kunne ske. Hvis kommunen yder et tilskud til en boligindretning af en eller anden størrelse, burde den også kunne få pant i ejendommen og få den investerede kapital forrentet, indtil den forfalder til betaling, når den pågældende pensionist fraflytter boligen. Hjælpen kan ydes med tilbagebetalingspligt, men der sker ikke en forrentning af kapitalen. Det mener jeg også burde ændres, når man ser på bistandsloven.

Når vi taler om den økonomiske situation, så er det faktisk paradoksalt at se, at vi må til udlandet for at låne pengene, for at vi kan bygge videre på verdens bedste sociale system, som vi har herhjemme. De, som vi låner pengene af, har ikke nær så høj en social standard, som vi har herhjemme. Men det har de fundet sig i. Det må nok blive et spørgsmål, hvor lang tid vi kan blive ved med at udbygge de ting. Så bliver der tale om en prioritering, og i dette prioriterings-spørgsmål har fremskridtspartiet i hvert fald specielle meninger om, hvilke områder vi meget gerne vil være med til at hjælpe. Jeg tror, vi har nævnt ved flere lejligheder, at de svageste stillede i vort samfund virkelig er et af de områder, vi skal hjælpe på.

Til sidst vil jeg sige, at indførelse af en minimumsgrænse for kontanthjælpsydelsen vil jeg tage skarp afstand fra, for det var ikke hensigten med bistandsloven.

Henrik Toft (V):

Venstre er helt med på, at når der er lovgivning, som virker forkert, så skal man ændre den. Men når det drejer sig om bistandsloven med dens omfang, skal man tænke sig godt om først. Det er nu ikke gjort med et par flotte pennestrøg, hvor man i bemærkningerne er kritisk over for kommunernes mulighed for individuel og skønmæssig afgørelse. Venstre deler ikke denne skepsis. Tværtimod. Men derfor er det da meget relevant til en anden god gang at samle op på områder, hvor der kan være brug for æn-

dringer. Om 13 dage fylder loven 3 år, og lad den bare gøre det i fred.

Karen Thurøe Hansen (KF):

Efter gennemlæsning af bemærkningerne kan jeg ikke finde noget konkret i centrum-demokraternes forslag. Rettelser af en lov, og specielt en lov som bistandsloven, bør ske på grundlag af erfaringer, og jeg synes ikke, vi har erfaringsmateriale nok til, at vi allerede nu kan tage bistandsloven op til revision.

Selvfølgelig kan man ikke undgå med så omfattende en lov som bistandsloven at høre om utilfredshed. Der er altid enkelte, der bliver ramt, men vi hører ikke fra de mange tusinder, der bliver hjulpet, og som er godt tilfredse med bistandsloven.

Det konservative folkeparti kan ikke støtte centrum-demokraternes beslutningsforslag.

Ebba Strange (SF):

Jeg synes, det er godt, at socialministeren nu har lovet os, at vi får en undersøgelse af, hvordan bistandsloven har virket. Hvis socialministeren er i stand til det, vil jeg gerne have ham til at afsløre, hvor lang tid han mon tror at sådan en undersøgelse vil tage. Det er da vigtigt, at vi får noget at vide om det, og at vi får det snart, men jeg er på den anden side også indstillet på, at der selvfølgelig skal gå et stykke tid, inden man kan foretage en sådan undersøgelse.

Med hensyn til centrum-demokraternes forslag synes jeg, det er meget lidt, de har at byde på. En revision af loven, ja, gerne for min skyld, men hvor og hvordan? Det eneste, man foreslår konkret, er at indføre minimumsgrænser for kontantydelse, og det har vi foreslået, fra lovforslaget blev behandlet første gang. Vi fik det ikke gennemført. Vi synes, det er forkert, at der opereres med maksimumsgrænser i bistandsloven og ikke med minimumsgrænser, så den lille del af forslaget vil vi gerne støtte. Men ellers er vi fulde af forundring og forventning med hensyn til, hvad centrum-demokraterne i øvrigt kunne tænke sig at foreslå bistandsloven ændret til.

Vi karakteriserede den i sin tid som en gummilov, der var praktisk i et samfund, som i øvrigt har svært ved at styre sin økonomi, fordi ydelserne kunne udvides og indskrænkes, alt efter hvor meget samfundet nu

[Ebba Strange]

synes man har råd til at yde i bidrag til de mennesker, der er afhængige af bilstandsloven. Det har jo vist sig at holde stik, sådan er det gået.

Når hr. Pilgaard Andersen siger, at det, som fremskridtspartiet spæde, er blevet en dyr lov, så er det jo bl. a., fordi der er så mange flere mennesker, der har været nødt til at bruge det sociale system, end der var i 1973-74, da loven skulle behandles herinde i folketinget.

Fra SFs side har vi flere gange stillet forslag om ændringer i bilstandsloven på enkelte områder. Vi har stillet forslag om, at maksimumsgrænserne skulle ophæves og erstattes med minimumsgrænser. Vi har stillet forslag om, at der skulle indføres statsrefusion på § 28, den om det opsøgende og vejledende arbejde. Jeg mener stadig væk – også apropos vores diskussion under forespørgselsdebatten – at en af grundene til, at bilstandsloven i så høj grad ikke har kunnet opfylde sit formål om forebyggelse, er, at der ikke bliver givet statsrefusion til § 28. Vi er også vidende om, det har vi også rejst herinde et par gange som spørgsmål i socialudvalget, at hele revalideringsområdet er væsentligt forringet i forhold til tiden inden bilstandsloven. Men det mener vi måske i lige så høj grad skyldes den almindelige økonomiske nedgang, arbejdsløshedens stigning, som det egentlig skyldes bilstandsloven.

Der er mange ting, vi gerne vil kigge på. Som sagt er jeg interesseret i, hvad det er for bud, centrum-demokraterne har, ud over det ene. Måske kan forslaget give anledning til en debat i socialudvalget om bilstandsloven, og det var da altid noget.

Tove Jørgensen (DKP):

DKP kan tilslutte sig forslaget om, at bilstandsloven bør revideres. Naturligvis er vi betænkelige ved, at dette skal foregå i SV-regeringens regie. Det er efter vores opfattelse ikke det bedste udgangspunkt. Men vi er enige om, at loven trænger til en revision, og vi vil da bruge denne lejlighed til at søge at få oplyst noget om de erfaringer, der er gjort rundt omkring i landet, og få diskuteret de mange problemer, der er rejst fra forskellige grupper, såvel forbrugere som socialarbejdere, der har været ret kritisk indstillet over for, hvad der er sket.

Jeg skal henvise til, at DKP selv har stillet forslag om ændring af bilstandsloven på de områder, som vi mener er mest afgørende. For det første byrdefordelingen imellem stat og kommune, således at staten indgår med en større andel. Det vil skabe større social solidaritet, også imellem kommunerne, og forhindre, at kommuner kan eksportere deres sociale tilfælde til andre kommuner. For det andet har vi foreslået, at refusion af udgifterne til sagsbehandlinger skal gives til kommunerne. Det er i øjeblikket kommunerne selv, der skal finansiere det. For det tredje har vi foreslået, at der stilles uddannelseskraft til sagsbehandlerne, så vi sikrer os, at det ikke er tilfældige mennesker som bankassistenter o. lign., der pludselig sættes ind til at behandle socialklienter. For det fjerde har vi foreslået ophævelse af maksimumsgrænserne for refusion til daginstitutioner, og jeg skal da beklage ved denne lejlighed, at den nuværende socialminister ikke har fulgt sin forgængers løfte om at ændre maksimumsgrænserne, og jeg skal også beklage, at fripladsgrænserne at dømme efter det, der er oplyst, kun forhøjes til 40.000 kr. og ikke 60.000 kr., som den tidligere minister lovede.

Jeg skal også gøre opmærksom på, at DKP har foreslået forældretaksterne sat ned til henholdsvis 20 og 30 pct., og i den forbindelse vil jeg erindre om, at der ikke i dag er lovhjemmel for at indføre enhedstakster i kommunerne, hvis det medfører, at forældrebetalingen overstiger henholdsvis 25 og 35 pct. i den enkelte institution. Jeg synes, der er grund til at gøre opmærksom på lige netop nu, at det er noget, som i hvert fald venstre er meget interesseret i at gøre for at lave en skjult forhøjelse af forældretaksterne i visse kommuner.

Men generelt er det vores opfattelse, at bilstandslovens skønsprincip skal ændres til et retsprincip, således at det er folketinget, der kan fastsætte minimumsgrænser for, hvad den enkelte kommune skal yde. Det er ikke mindst vigtigt nu ved særforlovens udlægning i 1980, hvor en meget svag gruppe vil komme til at stå over for det kommunale forvaltningsapparat. Der er risiko for, at de vil komme til at lide samme skæbne som revaliderede og mennesker, der tidligere hørte under mødrehjælpen, nemlig at de ydelser, de kan få, er forringet i forhold til det, der tidligere var muligt. Derfor går vi ind for, at

[Tove Jørgensen]

der sker en revision, og vi vil i udvalget se velvilligt på at få undersøgt sagerne.

Grethe Philip (RV):

Da vi i sin tid vedtog lovgivning om den store socialreform, var vi fuldstændig klar over, at der ville optræde en del vanskeligheder ikke mindst i overgangsperioden, men vi var da også klar over, at selv om vi regnede de nye regler som et stort fremskridt, ville der nok, efterhånden som loven blev taget i brug, være ting, som vi burde ændre, og spørgsmålet er, om vi nu er kommet frem til det tidspunkt, hvor vi skal i gang med en revision af loven.

Nu hører vi fra socialministeren, at der bliver sat et undersøgelsesarbejde i gang, og det kan jeg da også kun være glad over, og med den oplysning mener jeg heller ikke at vi her i folketinget skal foreslå en egentlig revision, men må vente og se, hvad der kommer ud af det undersøgelsesarbejde. Dog håber jeg, socialministeren vil svare på spørgsmålet om, hvor længe ministeren mener det skal vare. For jeg tror alligevel, der er så mange ting i den sociale bistandslov, som vi bør overveje at få ændret forholdsvis hurtigt, at det ikke kan være rimeligt, hvis vi skal vente 5 år eller mere, inden vi kan komme i gang med en revision.

Jeg vil pege på et par områder, hvor jeg mener vi bør overveje eventuelle ændringer. Jeg tænker f. eks. på sådan noget som, at de mange papirløse ægteskaber har rejst nogle problemer i forbindelse med den sociale bistandslov, hvor mange af os vel synes, at man så vidt muligt bør behandle folk, der er i en socialt vanskelig situation, ens hvad enten de har et papir på at være gift, eller de lever i et fuldstændig fast etableret samlivsforhold. Men rent faktisk er jo praksis ved administrationen af bistandsloven en anden.

Jeg tænker på spørgsmålet om social ydelse til betaling af afdrag og forrentning af parcelhuse. I øjeblikket er reglerne om tilbagebetaling sådan, at de fleste ikke vil skulle tilbagebetale disse beløb, og det synes jeg er noget, man bør overveje noget nærmere. Jeg tænker særlig på den hjælp, der er givet til betaling af afdrag, hvor det i virkeligheden er en formue, man overdrager den person, der søger om støtte. Jeg vil gerne understrege, at jeg finder det rimeligt, at vedkommen-

de får hjælpen, men jeg synes egentlig også godt, der kunne være tale om en tilbagebetaling senere, når vedkommende er kommet over sin vanskelige økonomiske situation.

Jeg vil pege på et spørgsmål som revalidering af kvinder og ikke mindst af gifte kvinder; det siges i hvert fald fra visse hold, at det er temmelig vanskeligt for gifte kvinder at få støtte til revalidering, og det burde vi måske se lidt nærmere på.

Det siges også, at reglerne for tildeling af hjælp til motorkøretøjer til handicappede personer, som ikke er i erhverv, er meget strenge, og det er et punkt, jeg også gerne ville have man skulle se nærmere på.

Så vil jeg tage med her blandt de punkter, man bør overveje, spørgsmålet om det klientel, der tidligere blev hjulpet af mødrehjælp. Da folketinget drøftede forslaget til den sociale bistandslov, overvejede vi meget, hvordan det ville gå de mange kvinder – det er jo først og fremmest kvinder, der har søgt mødrehjælpen – når mødrehjælpsinstitutionerne blev ophævet. Vi håbede, at kommunerne ville kunne gå ind i opgaven, og at det ikke ville gå ud over kvinderne. Sådan er det sikkert også gået i mange kommuner, men jeg har desværre også fået en del oplysninger om, at hjælpen i visse kommuner er væsentlig ringere, end den var før, og det må jeg beklage.

Hermed er jeg ovre i det sidste punkt, som måske ligger mig mest på sinde, og som jeg føler er mest aktuelt. Efter de oplysninger, jeg har fået, fungerer den sociale bistandslov overordentlig dårligt i København. Jeg vil derfor stille følgende direkte spørgsmål til ministeren: agter ministeren at vente på dette udredningsarbejde også med hensyn til Københavns kommune? Der er for mig ingen tvivl om, at København har større problemer end det øvrige land, men at de tilsyneladende også har haft væsentlig vanskeligere ved at klare disse problemer, at de kom senere i gang med forarbejdet, at de i det hele taget med det personale, de kunne sætte ind, har vanskeligere ved at klare opgaven, og at det sociale klientel, der søger Københavns kommune, gennemgående er vanskeligere stillet end det sociale klientel andre steder. Det er også mit indtryk, at mange af de praktiserende læger er overordentlig bekymrede ved den udvikling og ikke føler, at de trygt kan henvise deres patienter til de sociale kontorer,

[Grethe Philip]

fordi de ikke mener, patienterne får den rådgivning og hjælp, de har brug for.

Jeg vil til dette føje, at jeg er klar over, at Københavns kommune ikke alene ved sin størrelse og som en storby har vanskeligheder, men at den også har specielle økonomiske vanskeligheder, og at disse ting måske under en eller anden form skulle kobles sammen med den økonomiske udligningsordning imellem kommunerne. Men at der trænges til en hurtig indsats i Københavns kommune for at skabe en forbedring af forholdene inden for det sociale område, er jeg ikke i tvivl om, og det håber jeg man vil komme i gang med hurtigt.

Men som sagt vil vi afvise selve forslaget til folketingsbeslutning, idet vi mener, at der bør gå nogen tid, hvor vi får oplysninger fra det undersøgelsesarbejde, som ministeren nu sætter i gang.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Kristeligt folkeparti er positivt over for forslaget, sådan forstået, at vi mener, der er mange ting i bilstandsloven, som der kan være grund til at se på, og at netop denne folketingsbeslutning kan være en udmærket anledning til at tage nogle af problemerne op. Jeg vil ikke sige, vi er enige i alt, hvad der står i bemærkningerne, men vi er i hvert fald enige om, at der er ting at tage op.

Der er her i dag nævnt nogle ting, og jeg kunne nævne nogle andre, også i relation til den debat, vi havde tidligere om det vigtige i at forebygge. Hvis bilstandsloven kom til at fungere noget bedre, sådan at der bliver lagt mere vægt på rådgivning og bistand af klienterne, altså at man virkelig gjorde noget for at hjælpe de mennesker, der kom, tror jeg, man på længere sigt ville spare penge.

Jeg mener også, at der er noget galt med reglerne om personalets kvalifikationer – jeg har været inde på det før, hvortil man siger, vi har misforstået det – altså at nok ikke alle ansatte under bilstandsloven er lige velkvalificerede; jeg tænker her på dem, der tager sig af adoptionssager. Det er nok væsentligt, at der bliver ændret noget ved det, og jeg kan da også sige, at i hvert fald kristeligt folkeparti vil overveje at foreslå forholdene i forbindelse med adoption ændret. Det viser sig, at samrådene ikke altid fungerer, som de skal, måske er for ensidige. Vi kunne tænke

os, at der under en eller anden form kom en folkevalgt ind i disse samråd, i hvert fald er der visse amter, ikke alle, der har særlige vanskeligheder, og det er et spørgsmål, om de mennesker, der varetager disse ting, har den rigtige uddannelse.

Jeg synes virkelig, der er mange ting at tage fat på. Der er også spørgsmålet om institutionerne; nogle af bilstandslovens formuleringer giver anledning til gentagne spørgsmål og debatter om, hvad der skal forstås ved netop de begreber. Derfor tror jeg, der er god grund til, at vi tager emnet op, og vi er positive over for selve emnet.

Alice Hedegaard (DR):

Den her foreslåede revision af lov om social bistand må siges at være tiltrængt. Det er jo, som skrevet i bemærkningerne til forslaget, ikke blot brugeren, men også de mennesker, der administrerer loven, der har udtalt deres kritik af den formulering, loven har, hvor problemerne med hensyn til det skøn, man skal benytte sig af, giver de store forskelligheder, alt efter hvem der skal skønne.

Retsforbundet stemte for bilstandsloven i 1974, og vi mener stadig, at loven er god, men synes på den anden side nok, at det, efter at den har fungeret i 5 år, kan være nødvendigt og hensigtsmæssigt at revidere den.

Den uheldige udvikling med arbejdsløshed gør jo, at bilstandsloven benyttes mere og af flere, end man ved dens vedtagelse forestillede sig den skulle komme til. Lovens uklarhed bevirker også et så urimelig stort arbejdspress for de forskellige ankeinstanser, at de egentlig slet ikke kan overkomme at behandle klagerne seriøst.

Den i forslaget foreslåede indførelse af minimumsgrænser for kontante ydelser, så disse bliver mere ensartede over hele landet, må efter min mening på nuværende tidspunkt være en absolut nødvendighed, hvis vi ønsker en rimelig retfærdighed over for de mennesker, der har behov for hjælp, uanset hvor i landet man bor.

Retsforbundet kan helt tilslutte sig dette beslutningsforslag og håber, at regeringen vil foretage den nødvendige revision af bilstandsloven.

Tyroll (VS):

[Tyrol]

Også fra VS skal der lyde en tilslutning til en revision af bistandsloven. Det vil så vise sig, om VS har de samme intentioner som centrum-demokraterne – jeg tvivler lidt – men vi er dog enige i nogle af forslaget's generelle betragtninger om den kritik, der kan rejses imod bistandslovens funktion.

VS var modstandere af bistandslovens princip, idet vi mener, det er en gummilovgivning, som i høj grad kan anvendes til at føre socialpolitik, alt efter hvilke konjunkturer der er i samfundet, altså at den gør det muligt at foretage besparelser, når det er nødvendigt efter de såkaldt ansvarlige politikeres mening, og at føre lønpolitik og indkomstpøolitik også på det sociale område og altså tilsvarende måske være lidt mindre restriktiv, når der er konjunkturofgang.

Men det ville da være rart at vide, hvordan de undersøgelser, der nu er bebudet, kommer til at foregå, om bl. a. nogle af disse ting vil blive undersøgt nøjere og vi her kan få en konstatering af, hvordan det har virket. For ud over den kritik, der har været fremført om bistandsloven under denne behandling, er der jo tale om, at man ud over de geografiske forskelle opererer med nogle interne cirkulærer, der måske i høj grad er begrundelsen for de geografiske forskelle, men som også begrænser skønfunktionen på bistandskontorerne; der er i de enkelte kommuner lagt nogle rammer for, hvilke ydelser der gives, og man kan oven i købet se, at disse rammer bliver ændret, alt efter hvor man befinder sig på finansåret. Alt efter hvor mange penge der er tilbage til at give ydelser på de forskellige punkter, har man foretaget begrænsninger og er kommet med nye instruktioner om, hvor meget der kunne udbetales på de forskellige ydelser.

Der har også været tale om de forringelser, der er sket for mødrehjælpens vedkommende, og også her er vi enige i de kritikpunkter, der har været fremme. Jeg kunne også stå og remse en række kritikpunkter op, men jeg synes, det afgørende er at få uddybet lidt mere, hvad det er for en undersøgelse, der vil blive foretaget, hvordan den kommer til at foregå, hvilke områder der vil blive lagt vægt på at få undersøgt af bistandslovens funktioner, og om det er ensbetydende med, at man ikke vil gå i retning af i givet fald at anvende retsprincipper, når ministeren siger, at en minimumssats kunne gå hen

og blive det almindelige. Vil det sige, at man ikke vil sørge for et sikkerhedsnet under de ydelser, der kan gives her, for dog at give en nogenlunde ensartet behandling?

Jeg kunne godt tænke mig en nøjere redegørelse. Kan det ikke blive her, kan det forhåbentlig blive i forbindelse med udvalgsbehandlingen af dette forslag, så vi er klar over, hvad det er, vi kan forvente at få i hænde af materiale om bistandslovens funktioner.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Jeg vil gerne forklare, hvad intentionerne med at fremsætte forslaget var. Det var sådan set ikke ændringer af det sociale system, ej heller stormløb på samme, men et enkelt ønske om at få en bedre forståelse af loven. Jeg mener, det af loven skal fremgå, hvorledes den skal administreres, og at ankeinstanserne ikke skal bruges til det. Problemet er, at man ligesom har lagt en linje, hvor ankeinstanserne har været med til at skabe præcedens for, hvordan loven skal forstås, og det mener jeg ikke er rigtigt.

Det har så igen medført, at man rundt omkring i landet har fået private bistandsforeninger med private mennesker som mere eller mindre socialrådgivere til at bistå folk, inden de skulle op i forvaltningerne, og det kan ikke være rigtigt. Det bør være sådan, at det er socialforvaltningerne, der tager sig af det, således at de, der sidder i forvaltningerne, ved, hvordan loven skal administreres, og ikke sådan, at man føler sig skævt behandlet i enten Hobro eller København, som har været nævnt her.

Ministeren siger til mig, at det individuelle skøn skulle komme brugerne til gode. Ja, det skal det da så absolut, men det er nu min opfattelse, at det i lige så mange tilfælde er kommet dem til skade, netop fordi kommunerne har forskellig økonomisk baggrund, forskellig størrelse og også – som det skal være – forskellig politisk sammensætning og derfor bruger deres penge sådan, som den sammensætning nu siger de skal. Det er det kommunale selvstyre, sådan skal det vel være, og derfor efterlyser jeg nogle mere klare regler for, hvorledes den lov skal forvaltes. En ganske lille kommune, der skal revalidere et ungt menneske til en højere uddannelse, kommer jo nemt af med 200.000 kr., og det

[Yvonne Herløv Andersen]

er noget, der fylder på et budget i løbet af de år, men det ses knap så meget i en kommune af f. eks. Gladsaksens størrelse.

Jeg er glad for at få at vide, at ankeinstan-serne nu arbejder med en kortere tid til deres sagsbehandling; det betyder kolossalt meget for de mennesker, der har anket, men man ville stadig væk kunne undgå, at det skulle tage så lang tid, hvis man kunne se af loven, hvordan den skulle bruges.

Minimumssatsen har jeg taget med som en lille sløjfe på forslaget, netop fordi jeg ønsker en garanti for, at den dog var ens.

Jeg takker for oplysningen om, at vi nu får en undersøgelse i gang af, hvorledes loven virker. Det er vi nødt til at have – det vil jeg medgive – for man kan ikke gå i gang uden materiale. Ganske vist har alle vi soci-alpolitiske ordførere herinde givetvis et stort materiale, som vi sammen kunne kigge igen-nem, men det er mere betryggende at få det gjort dér, hvor man har kræfterne og ressour-cerne til det.

Så vil jeg takke ordførerne for en nogen-lunde positiv modtagelse. Man kan ikke få alting her i verden, men jeg har da i hvert tilfælde fået det, at vi nu får en debat i soci-aldvalget om det.

Hr. Pilgaard Andersen fra fremskridtspar-tiet og jeg har nok helt forskellige intentioner, for jeg mener ikke, det behøver at med-føre øgede udgifter at få nogle klare regler, og jeg har heller ikke noget imod, at man bruger penge på det sociale område, tvært-imod, for det er vældig dyrt bagefter at sam-le folk op, som er faldet ned af det enstren-gede system: det kan være svært at holde sig fast.

Hr. Henrik Toft fra venstre siger, man skal tænke sig om først – ja men det har vi jo gjort, det er derfor, jeg står her – og bare lade loven være 3 år i fred. Det er jo den vanskelige alder, ved vi, og den kan i nogle tilfælde vare ved, indtil folk dør, men 3 års alderen tror jeg også er det tidspunkt, da man begynder at finde ud af, hvad man egentlig vil med det, man har sat i gang, der-for er jeg egentlig godt tilfreds med, at vi kommer i gang med det.

Fru Karen Thurøe Hansen mener ikke, vi har erfaringsmateriale nok. Til hende må jeg sige, ligesom jeg sagde til hr. Henrik Toft, at det har vi; vi har materiale nok til at gå i gang med en revision.

Jeg vil håbe, fru Ebba Strange nu er klar over, hvad det er, jeg vil, for det er klart, at det er det altid rart at vide, og det kan være svært at se af sådan nogle små korte beslutningsforslag, hvis ikke man har snakket sam-men forinden om, hvad det egentlig er, man vil.

Specielt § 28 kan vi nok blive enige om senere – jeg tror også, vi har talt om det før, vedrørende en refusion af det opsøgende ar-bejde. Det kniber det altså med; forvaltning-erne er så belastet for tiden på grund af dagpengene, at der ikke er nogen, der kommer ud og laver opsøgende arbejde.

Men når vi skal definere opsøgende arbej-de, bliver fru Ebba Strange og jeg måske på et tidspunkt nødt til at skilles, for hvor meget og hvor lidt skal man gøre ud af det? Jeg vil gerne have, at folk også får lov at være i fred, i hvert tilfælde nok i noget højere grad end fru Ebba Strange.

Fru Tove Jørgensen var positiv, og det vil jeg takke for. Jeg er helt enig med de radika-les ordfører, og det er jo så beklageligt, at de radikales ordfører samtidig afviser, men de gør det på en positiv måde og med den be-grundelse, at tingene nu bliver drøftet igen-nem i udvalg, og det er jeg glad for.

Vedrørende kristeligt folkeparti, retsfor-bundet og hr. Tyrolls parti er det således, at de små partier ligesom finder sammen i sager af mindre økonomisk og mere menneskelig art, og det er da glædeligt at se.

Jeg ser frem til et godt udvalgsarbejde.

Socialministeren (Erling Jensen):

Jeg er ikke meget for korrektioner, men må dog give en lille én til fru Alice Hede-gaard. Vi har ikke haft en fungerende bi-standslov i 5 år, men i knap 3 år. Og netop disse ca. 3 år er baggrunden for, at man nu mener, det er rimeligt at have et så omfattende erfaringsmateriale, at man kan iværksætte en undersøgelse.

Det er formentlig sjældent, fru Tove Jørgensen synes, jeg glæder hende virkelig, så jeg vil glæde hende med at sige, at overvejel-serne om maksimumsgrænserne ikke er fjer-net, heller ikke fra den nuværende socialmi-nisters bord. Men overvejelser om maxi-mumsgrænser knytter sig ganske snævert til overvejelser om bloktilskuddenes fordeling, og derfor indgår de i disse overvejelser og

[Socialministeren]

ikke i de overvejelser, der har været om de tre andre dele af den såkaldte pakkedløsning, der netop er gået igennem i finansudvalget, og jeg kan sige til fru Tove Jørgensen, at det fortsat er min forventning, at også spørgsmålet om maksimumsgrænserne bliver løst i indværende folketingssamling.

Så skal jeg, mens vi er ved bloktilskud, bekræfte fru Grethe Philips vurdering af, at den kommune, fru Grethe Philip nævnte, nok har nogle særlige problemer af økonomisk art i forbindelse med disse fordelingsnøgler, men samtidig også sige, at jeg har taget anledning til en længere samtale med Københavns kommunes socialborgmester for et par uger siden. Jeg fik dér en omfattende redegørelse for den udvikling af positiv karakter, man mener er i gang i Københavns kommune. Jeg antydede over for socialborgmesteren, at det godt kunne tænkes, at folketingets socialudvalg ville være interesseret i en tilsvarende orientering, og han understregede med det samme, at der intet var, han hellere ville bistå med. Så vi kan altså få en nærmere og tættere orientering om de forhold, fru Grethe Philip spørger om, og få den direkte fra kilden.

Jeg skal endelig sige til fru Ebba Strange og andre, at den undersøgelse, jeg talte om, er en undersøgelse, som socialforskningsrådet på sit allerseneste møde har anmodet socialforskningsinstituttet om at foretage. Det vil sige, at detaljerne for denne undersøgelses omfang og indhold ikke foreligger i dette øjeblik. Jeg finder det på den givne foranledning helt naturligt, at disse detaljer, så snart de foreligger, kommer til at tilgå folketingets socialudvalg.

Men jeg kan da godt sige, at der er tanker om en meget tilbundsående undersøgelse, der ikke blot skal referere, hvordan det går, men som kritisk skal vurdere, om det går rigtigt, og markere, hvor man ikke synes det er tilfældet, og konstruktivt vurdere, hvad der så i stedet kunne gøres. Jeg tror, det vil være et overordentlig egnet udgangspunkt for de fortsatte drøftelser, jeg er enig i vi bør have om bistandslovens fremtid og eventuelle revisioner på grundlag af det erfaringsmateriale, vi er i besiddelse af.

Derfor skal jeg også slutte med at takke ordføreren for den bekræftelse, ordføreren gav her i dag på, at hendes og andres hovedformål også med dette forslag og med denne

debat er, at vi på det rigtige erfaringsgrundlag søger at rette eventuelle fejl, vi måtte konstatere.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Melchior):

Jeg forslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

*Meddelelser fra formanden:***Fjerde næstformand (Melchior):**

Jeg skal på dette tidspunkt oplyse, at det er min hensigt at søge eftermiddagens dagsorden gennemført uden pauser, og med det nuværende tempo mener jeg at vi skulle kunne lande omkring kl. 19; men det er selvfølgelig op til ordførerne.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om børnetilskud og andre familieydelse. (Forhøjet almindeligt børnetilskud i de første tre leveår) [af Inge Krogh (KrF m. fl.)

(Lovforslag nr. L 182. Fremsat den 13/2 79).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Socialministeren (Erling Jensen):**

Det forslag om ændring af børnetilskudsloven, som kristeligt folkeparti har fremsat, adskiller sig alene fra et af partiet i november 1977 fremsat forslag, for så vidt angår det tidsrum, i hvilket det foreslåede forhøjede almindelige børnetilskud skal ydes.

Kristeligt folkeparti foreslår nu, at et sådant tilskud skal ydes i barnets tre første leveår. Ligesom efter det tidligere fremsatte